

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi oikeudenkäymiskaaren ja tuomioistuinmaksulain 5 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi oikeudenkäymiskaaren ja tuomioistuinmaksulain 5 §:n muuttamisesta (HE 152/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 1/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 9 §:n 2 momentti ja 30 a luvun otsikko, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 9 §:n 2 momentti laissa 422/2018 ja 30 a luvun otsikko laissa 650/2010, sekä *lisätään* 14 luvun 4 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 690/1997, uusi 2 momentti, 21 lukuun siitä lailla 690/1997 kumotun 17 §:n tilalle uusi 17 §, 24 luvun 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 165/1998, uusi 3 momentti ja 15 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 165/1998, uusi 4 momentti, 30 lukuun uusi 3 a § sekä 30 a lukuun 1 §:n edelle uusi väliotsikko, lukuun uusi 7—9 § ja niiden edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

2 luku

Päätösvaltaisuudesta

9 §

Korkein oikeus on päätösvaltainen myös kolmen jäsenen kokoonpanossa, jos valitus koskee 25 a luvun 11 §:ssä tarkoitettuja jatkokäsittelyluvan myöntämisen edellytyksiä, jos kokoonpano on ratkaisusta yksimielinen. Kolmen jäsenen kokoonpanossa voidaan käsitellä ja ratkaista myös

Eduskunnan vastaus EV 7/2025 vp

ennakkopäätöskysymyksen siirtämistä koskeva kantelu, jos kokoonpano on ratkaisusta yksimielinen.

— — — — —

14 luku

Asian käsittelystä oikeudessa

4 §

— — — — —

Ennakkopäätöskysymyksen siirtämisestä korkeimman oikeuden ratkaistavaksi säädetään 30 a luvun 7 §:ssä.

21 luku

Oikeudenkäyntikuluista

17 §

Asianosaiset vastaavat itse oikeudenkäyntikuluistaan, jotka ovat aiheutuneet oikeudenkäymiskaaren 30 a luvun 7 §:ssä tarkoitetun ennakkopäätöskysymyksen käsittelystä.

24 luku

Tuomioistuimen ratkaisu

7 §

— — — — —

Jos kärjäoikeus on esittänyt 30 a luvun 7 §:ssä tarkoitetun ennakkopäätöskysymyksen, kärjäoikeuden tuomioon on liitettävä korkeimman oikeuden ratkaisu.

15 §

— — — — —

Jos hovioikeus on esittänyt 30 a luvun 7 §:ssä tarkoitetun ennakkopäätöskysymyksen, hovioikeuden tuomioon ja lopulliseen päätökseen on liitettävä korkeimman oikeuden ratkaisu.

30 luku

Muutoksenhaku hovioikeudesta korkeimpaan oikeuteen

3 a §

Jos valitus koskee jatkokäsittelyluvan myöntämistä hovioikeudessa ja asiassa on 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kysymys, jonka ratkaiseminen on tarpeen oikeuskäytännön ohjaa-

Eduskunnan vastaus EV 7/2025 vp

miseksi tai valituslupaperusteen kannalta muutoin, korkein oikeus voi valitusluvan myöntäessään tai valitusta käsitellessään päättää, että se ratkaisee kysymyksen. Jatkokäsittelyluvan myöntämistä koskevan kysymyksen käsittelyä jatketaan korkeimmassa oikeudessa sen jälkeen, kun mainitussa kohdassa tarkoitettu kysymys on ratkaistu.

30 a luku

Ennakkopäätösvalitus ja ennakkopäätöskysymys

Ennakkopäätösvalitus

1 §

Ennakkopäätöskysymys

7 §

Käräjäoikeus tai hovioikeus voi päätöksellään siirtää korkeimman oikeuden ratkaistavaksi kysymyksen, joka koskee lain soveltamista sen käsiteltävänä olevassa asiassa (*ennakkopäätöskysymys*).

Ennen päätöksen tekemistä asianosaisille on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Kysymyksen saa siirtää vain erityisestä syystä, jos joku asianosaisista vastustaa siirtämistä. Hovioikeus ei saa siirtää kysymystä muutoksenhakuasteena käsittelemässään asiassa, jos joku asianosaisista vastustaa siirtämistä.

8 §

Päätökseen, joka koskee kysymyksen siirtämistä korkeimman oikeuden ratkaistavaksi, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Asianosainen saa kuitenkin kannella korkeimpaan oikeuteen päätöksestä, jolla kysymys on siirretty korkeimman oikeuden ratkaistavaksi. Kantelukirjelmä on toimitettava kysymyksen siirtäneen tuomioistuimen kansliaan neljässatoista päivässä siirtopäätöksen julistamis- tai antamispäivästä.

Korkeimman oikeuden on pyydettävä kantelijan vastapuolelta kirjallinen vastaus kanteluun, jollei se ole ilmeisesti tarpeetonta. Kantelu on ratkaistava ilman aiheetonta viivytystä. Kantelun käsittelyssä korkeimmassa oikeudessa noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä 30 luvussa säädetään muutoksenhausta hovioikeudesta korkeimpaan oikeuteen hovioikeuden antaessa ratkaisunsa muutoksenhakuasteena.

9 §

Korkein oikeus voi ottaa ennakkopäätöskysymyksen ratkaistavaksi, jos se on tärkeää lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi. Ennakkopäätöskysymyksen ratkaistavaksi ottamiseen sovelletaan muutoin soveltuvin osin valitusluvan myöntämistä koskevia säännöksiä.

Jos ennakkopäätöskysymys otetaan ratkaistavaksi, sitä ratkaistaessa sovelletaan soveltuvin osin 30 luvun säännöksiä.

Eduskunnan vastaus EV 7/2025 vp

Korkeimman oikeuden on tehtävä päätös ennakkopäätöskysymyksen ratkaistavaksi ottamisesta ja ratkaistava ennakkopäätöskysymys ilman aiheutonta viivytystä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Jos muutoksenhaun kohteena oleva ratkaisu on hovioikeudessa annettu tai julistettu ennen tämän lain voimaantuloa, muutoksenhakuun korkeimmassa oikeudessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

tuomioistuinmaksulain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 5 §:n 16 kohta, sellaisena kuin se on laissa 486/2023, sekä
lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1235/2016, 100/2018, 207/2023, 347/2023 ja 486/2023, uusi 17 kohta seuraavasti:

5 §

Maksuttomat suoritteet

Tämän lain mukaista maksua ei peritä:

- 16) avioliittolain (234/1929) mukaisissa avioliiton kumoamista koskevissa asioissa;
- 17) oikeudenkäymiskaaren 30 a luvun 7 §:ssä säädetyn ennakkopäätöskysymyksen käsittelemisestä korkeimmassa oikeudessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Eduskunnan vastaus EV 7/2025 vp

Helsingissä 4.3.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri